

NAŠE ILI IPAK TUĐE BRIGE?

Nije nikakvo čudo da se u Srbiji vode žustre rasprave oko tzv. sudske rehabilitacije Draže Mihailovića: nakon silnih trauma i gubitaka posljednjih desetljeća, srpstvo traži svoju ideološku i identitetsku potvrdu, još uvijek lutajući između otvorenog velikosrpstva, onoga velikosrpstva koje se voli zaodijevati jugoslavenstvom, i onoga što bi se moglo nazvati pokušajem obrane legitimnih srpskih interesa, tj. očuvanjem Srbije približno u granicama nekadašnjega Beogradskog pašaluka. No, zašto bi to trebalo biti životno pitanje za nas Hrvate? Zašto bi se hrvatski nacionalisti – osim što im te rasprave služe kao dodatni dokaz slabog legitimiteta današnjih *jugoslavenstvujšćih* što stoluju na Pantovčaku i oko njega – trebali sablažnjavati nad tim što, eto, nemali (a možda i pretežni!) dio Srba hoće da se Mihailovićevo četništvo i stvarno i pravno izjednači s jugoslavenskim partizanskim pokretom koji se na kraju Drugoga svjetskog rata našao na pobjedničkoj strani? Zašto se iz tobože hrvatskih nacionalističkih krugova čuju glasovi negodovanja što službena tijela Republike Hrvatske ne prosvjeduju zbog Mihailovićeve rehabilitacije?

Jer, kad se pažljivo promotri, zar traženje takvog prosvjeda ne implicira da je *normalno* to što su jugoslavenski komunisti svrstani u one koji su nam prihvatljivi, ali je *nenormalno* i *nedopustivo* da takvima budu proglašeni i srpski četnici? Po čemu se taj i takav zahtjev razlikuje od zahtjeva koga bi mirne duše mogao potpisati bivši *kadija* vojnoga suda JNA, drug Ivan Fumić, koji se također sablažnjava nad novom četničkom ofenzivom? A zar je takvu implikaciju moguće braniti etički, historiografski i politički? Jer, zar je potrebno dokazivati ono što nam pokazuju bezbrojni dokumenti, statistike i žrtvoslovi: da su jugoslavenski partizani bez suda i suđenja poubijali višestruko više hrvatskih vojnika i civila, svećenika i redovnika, žena, djece i staraca od koljača pod kokardama što su prisezali Petru II. Karađorđeviću i jugoslavenskoj izbjegličkoj vladi u kojoj su – skupa s Dražom Mihailovićem – ministrovala i dvojica Jurica: onaj Krnjević i onaj oženjen Savom Šutej (pri čemu je tzv. *vođa hrvatskog naroda* odlučio «svojih drugova u Londonu ne dezavuirati», vjerojatno – s pravom – računajući na to da će, u najgorem slučaju, nakon rata dobiti ono što njegovim državičkim kvalitetama i pristojni: skromnu apanažicu iz savezničkih fondova, u zamjenu za memoare u ovitku s bojama jugoslavenske zastave, i sudjelovanje Branka Pešelja na *molepstivju za đenerala Dražu* u nekoj zabiti na američkim Srednjem zapadu, gdje se Mačekov bivši tajnik *slučajno* zatekao)?

Jer, kad se s hrvatske strane proziva predsjednika Josipovića, premijera Milanovića i njima slične što svakoga 27. srpnja slave «četnički dernek» u Srbu, zar se time ne sugerira da bi njihovo tamošnje pojavljivanje bilo prihvatljivo, samo da u pobuni Srbi na tromeđi Like, Dalmacije i Bosne krajem srpnja 1941. nisu prevagu imali oni što ćemo ih domalo, ili bar za koju godinu, prepoznavati kao četnike? Zar iz toga ne proizlazi da nam pobunjenici protiv hrvatske države i njezini rušitelji nisu *načelno* i *bezuvjetno*, *uvijek* i *svagdje* neprijatelji, nego su neprijatelji tek uvjetno: neprijatelji su ako kliču Petru II. Karađorđeviću, ali i nisu neprijatelji ako kliču Josifu Visarionoviču?

Čija mjerila u tom slučaju prihvaćamo, čije interese zagovarimo? Hrvatske ili ipak nehrvatske? Jer, iz hrvatske su perspektive i 1903. i 1905., pa i 1918. i 1941., ali i 1991. i 2012. godine veći problem bili i ostali Jugoslavija i jugoslavenstvo, negoli velikosrpstvo i četništvo. S potonjima smo raščistili davno, pa oni nikad nisu mogli privući nikoga osim šaćice besprizornih orjunaša, raspopa Đure Vilovića i protuhe poput Vladimira Predavca. Jugoslavenstvo se, međutim, pokazuje kao otrovniji nametnik i žilaviji neprijatelj, doživljavajući uvijek nove mijene i prikazujući se u raznim oblicima: od marjanovićeuskog rasizma i meštovićevskoga vidovdanskog mesijanizma, do kvazi-europskoga kozmopolitizma. To je korov što ga valja trijebiti, a ne dopuštati mu da se *tići* time što se olako prašta onima koji nam ga poodavno – pa i posljednjih dvadesetak godina – prodaju na raznim, često i tobože hrvatskim *štanovima*, pod maglom tzv. antifašizma...

Tomislav JONJIĆ

IZ SADRŽAJA

BESIDA S KRBAVE: ŽELIM ZAPALITI VATRU NA OGNJIŠTU KUĆE DJEDA MARKA CVITKOVIĆA (Mutilić 47).....	5
<i>Nediljko KNEZOVIĆ</i>	
KADROVIRANJE	6
<i>Josip Ljubomir BRDAR</i>	
OMBLA U PONORU NEZNANJA.....	8
<i>Dr. sc. Srećko BOŽIČEVIĆ</i>	
PISMA IZ ISTRE.....	10
<i>Blaž PILJUH</i>	
ZLOČINI JUGOSLAVENSKIH PARTIZANA I SRBOKOMUNISTA U SELU KRŠ KRAJ KOSINJA	11
<i>Ivan VUKIĆ</i>	
PLOČU GLAZBENIKU!.....	13
<i>Alfred OBRANIĆ</i>	
SLIČICE I ISKRE O JOSIPU BROZU TITU (II.)	15
<i>Slavko RADIČEVIĆ</i>	
DONATORSKA VEČER ZA DOKUMENTARAC O JAJCU.....	19
NAŠ NUTARNJI SVIJET (3)	20
<i>Maja RUNJE, prof.</i>	
SAVJET LIJEČNIKA	20
<i>Dr. med. Drina BLAŽEKOVIĆ–SOJČIĆ</i>	
KRONOLOGIJA PRAVAŠTVA (XII.)	22
<i>Mladen KALDANA</i>	
GDJE JE GROB MOG OCA?	27
<i>Maja RUNJE, prof.</i>	
ŽRTVE IZ LISIČICA I PODGRAĐA	28
<i>Slavko BAČIĆ</i>	
ZNALO SE CIJELI DAN KOPATI ZA TRI KILOGRAMA KUKURUZA.....	36
<i>Ivica KARAMATIĆ</i>	
ŽIVOT JE KRATAK SAN	38
<i>Hrvoje MATIJEVIĆ</i>	
O PROGONU NJEMAČKE MANJINE U TITOVOJ JUGOSLAVIJI.....	40
<i>Dr. sc. Vladimir GEIGER</i>	
IN DIESER AUSGABE.....	47
IN THIS ISSUE	48